Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentointitarkoituksiin. Toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä.

►**B**

NEUVOSTON DIREKTIIVI,

annettu 21 päivänä joulukuuta 1989,

julkisia tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen soveltamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta

(89/665/ETY)

(EYVL L 395, 30.12.1989, s. 33)

Muutettu:

		virallinen lehti		
		N:o	sivu	päivämäärä
►**M1**	Neuvoston direktiivi 92/50/ETY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 1992	L 209	1	24.7.1992
►**M2**	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/66/EY, annettu 11 päivänä joulukuuta 2007	L 335	31	20.12.2007

▼B

NEUVOSTON DIREKTIIVI,

annettu 21 päivänä joulukuuta 1989,

julkisia tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen soveltamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta

(89/665/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 100 a artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ([1]),

toimii yhdessä Euroopan parlamentin kanssa ([2]),

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ([3]),

sekä katsoo, että

julkisia hankintoja koskevissa yhteisön direktiiveissä, erityisesti julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 26 päivänä heinäkuuta 1971 annetussa neuvoston direktiivissä 71/305/ ETY ([4]), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 89/440/ETY ([5]), ja julkisia tavaranhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 21 päivänä joulukuuta 1976 annetussa neuvoston direktiivissä 77/62/ETY ([6]), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 88/295/ETY ([7]), ei ole erityissäännöksiä, jotka varmistaisivat niiden tehokkaan soveltamisen,

niiden soveltamisen varmistamiseksi tarkoitetuilla, niin kansallisilla kuin yhteisön tasolla suoritetuilla järjestelyillä ei aina voida varmistaa asiaa koskevien yhteisön säännösten noudattamista, varsinkaan siinä vaiheessa, jolloin virheellisiä menettelyjä voidaan oikaista,

julkisten hankintojen avaaminen kilpailulle yhteisössä edellyttää, että takeita avoimuuden toteuttamisesta ja syrjinnän estämisestä lisätään merkittävästi; tämän toteuttamiseksi on julkisia hankintoja koskevan yhteisön oikeuden tai sen täytäntöön panemiseksi annettujen kansallisten säännösten vastaisten virheellisten menettelyjen varalta oltava käytettävissä tehokkaita ja nopeita muutoksenhakukeinoja,

eräissä jäsenvaltioissa tehokkaiden muutoksenhakukeinojen puuttuminen tai niiden riittämättömyys ovat esteenä sille, että yhteisössä toimivat yritykset tekisivät tarjouksia kyseisen jäsenvaltion hankintaviranomaiselle; näiden jäsenvaltioiden on sen vuoksi korjattava tilannetta,

koska julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen toteuttamisaika on hyvin lyhyt, toimivaltaisilla muutoksenhakuelimillä on oltava muun muassa oikeus ryhtyä väliaikaisiin toimenpiteisiin edellä tarkoitetun menettelyn keskeyttämiseksi tai hankintaviranomaisen tekemien päätösten täytäntöönpanon lykkäämiseksi; menettelyjen viemän lyhyen ajan vuoksi edellä tarkoitetut virheelliset menettelyt on käsiteltävä kiireellisesti,

on tarpeen varmistaa, että kaikissa jäsenvaltioissa on riittävät menettelyt lainvastaisesti tehtyjen päätösten poistamiseksi ja korvausten saamiseksi virheellisen menettelyn vuoksi vahinkoa kärsineille,

---

([1]) EYVL N:o C 230, 28.8.1987, s. 6; EYVL N:o C 15, 19.1.1989, s. 8
([2]) EYVL N:o C 167, 27.6.1988, s. 77; EYVL N:o C 323, 27.12.1989
([3]) EYVL N:o C 347, 22.12.1987, s. 23
([4]) EYVL N:o L 185, 16.8.1971, s. 5
([5]) EYVL N:o L 210, 21.7.1989, s. 1
([6]) EYVL N:o L 13, 15.1.1977, s. 1
([7]) EYVL N:o L 127, 20.5.1988, s. 1

▼B

jos yritykset eivät hae muutosta, jotkut virheelliset menettelyt saattavat jäädä oikaisematta, jollei tätä tarkoitusta varten perusteta erityistä järjestelmää,

siksi on tärkeää, että kun komissio katsoo, että sopimuksentekomenettelyssä on tehty selvä ja ilmeinen virhe, sen tulisi voida saattaa asia jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten sekä kyseisen hankintaviranomaisen tietoon, jotta väitetyn virheellisen menettelyn korjaamiseksi pian ryhdyttäisiin asianmukaisiin toimenpiteisiin, ja

tämän direktiivin säännösten soveltamista tulisi tarkastella neljän vuoden kuluessa direktiivin täytäntöönpanosta niiden tietojen pohjalta, joita jäsenvaltioiden on annettava kansallisten muutoksenhakumenettelyjen toiminnasta.

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

▼M2

1 artikla

Muutoksenhakumenettelyjen soveltamisala ja käytettävyys

1. Tätä direktiiviä sovelletaan julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 31 päivänä maaliskuuta 2004 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/18/EY ([1]) tarkoitettuihin hankintasopimuksiin, jos sopimuksia ei ole rajattu mainitun direktiivin 10–18 artiklan mukaisesti sen soveltamisalan ulkopuolelle.

Tässä direktiivissä tarkoitettuihin sopimuksiin kuuluvat julkisia hankintoja koskevat sopimukset, puitejärjestelyt, julkiset käyttöoikeusurakat ja dynaamiset hankintajärjestelmät.

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että direktiivin 2004/18/EY soveltamisalaan kuuluviin hankintasopimuksiin liittyviin hankintaviranomaisten päätöksiin voidaan hakea muutosta tehokkaasti ja varsinkin mahdollisimman nopeasti tämän direktiivin 2 - 2 f artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti sillä perusteella, että nämä päätökset ovat vastoin julkisia hankintoja koskevaa yhteisön oikeutta tai vastoin kansallisia säännöksiä, jotka on annettu kyseisen yhteisön oikeuden saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä.

2. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, ettei se, että tässä direktiivissä tehdään ero yhteisön oikeuden täytäntöön panemiseksi annettujen ja muiden kansallisten säännösten välillä, johda syrjintään niiden yritysten välillä, jotka ilmoittavat kärsineensä vahinkoa hankintasopimuksen tekomenettelyssä.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että muutoksenhakumenettelyt, joiden yksityiskohtaisista säännöistä kukin jäsenvaltio voi itse päättää, ovat ainakin niiden käytettävissä, jotka ovat tai ovat olleet tavoittelemassa tiettyä sopimusta, ja joiden etua väitetty virheellinen menettely on loukannut tai saattaa loukata.

4. Jäsenvaltiot voivat vaatia, että henkilö, joka aikoo käyttää muutoksenhakumenettelyä, on ilmoittanut hankintaviranomaiselle väitetystä virheellisestä menettelystä ja aikomuksestaan hakea muutosta edellyttäen, että tämä ei vaikuta 2 a artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun odotusaikaan tai 2 c artiklassa tarkoitettuihin muutoksenhakua koskeviin muihin määräaikoihin.

5. Jäsenvaltiot voivat vaatia, että asianomainen henkilö hakee muutosta ensin hankintaviranomaiselta. Tässä tapauksessa jäsenvaltioiden on

([1]) EUVL L 134, 30.4.2004, s. 114. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston direktiivillä 2006/97/EY (EUVL L 363, 20.12.2006, s. 107).

▼M2

varmistettava, että muutoksenhaku keskeyttää välittömästi sopimuksen tekemismahdollisuuden.

Jäsenvaltioiden on päätettävä asianmukaisista viestintätavoista, mukaan lukien faksi tai sähköinen muoto, joita on käytettävä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetussa muutoksenhaussa.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun keskeyttämisen vaikutus ei lakkaa ennen kuin vähintään 10 kalenteripäivää on kulunut sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintaviranomainen on lähettänyt vastauksen faksina tai sähköisessä muodossa tai, kun käytetään muita viestintätapoja, ennen kuin vähintään 15 kalenteripäivää on kulunut sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintaviranomainen on lähettänyt vastauksen. Jälkimmäisessä tapauksessa jäsenvaltiot voivat myös säätää, että keskeyttämisen vaikutus ei lakkaa ennen kuin vähintään 10 kalenteripäivää on kulunut sitä päivää seuraavasta päivästä, jona vastaus on vastaanotettu.

2 artikla

Muutoksenhakumenettelyjä koskevat vaatimukset

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 artiklassa säädettyjä muutoksenhakumenettelyjä koskeviin toimenpiteisiin sisältyvät valtuudet:

a) ryhtyä mahdollisimman pian väliaikaisiin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on oikaista väitetty virheellinen menettely tai estää asianomaisiin etuihin kohdistuvat lisävahingot, mukaan lukien toimenpiteet julkista hankintaa koskevan sopimuksen tekomenettelyn taikka hankintaviranomaisen tekemän päätöksen täytäntöönpanon keskeyttämiseksi tai keskeyttämisen varmistamiseksi;

b) kumota lainvastaisesti tehdyt päätökset tai varmistaa niiden kumoaminen, mukaan lukien tarjouspyynnössä, sopimusasiakirjoissa tai muussa sopimuksentekomenettelyyn liittyvässä asiakirjassa olevien syrjintää aiheuttavien teknisten, taloudellisten tai rahoitusta koskevien eritelmien poistaminen;

c) määrätä virheellisestä menettelystä kärsineelle vahingonkorvausta.

2. Edellä 1 kohdassa sekä 2 d ja 2 e artiklassa säädetyt valtuudet voidaan siirtää muutoksenhakumenettelyn eri osa-alueista vastuussa oleville erillisille elimille.

3. Kun muutosta hankintaa koskevaan päätökseen on haettava hankintaviranomaisesta riippumattomalta ensimmäisen oikeusasteen elimeltä, jäsenvaltioiden on varmistettava, että hankintaviranomainen ei voi tehdä sopimusta ennen kuin muutoksenhakuelin on ratkaissut joko välitoimia koskevan hakemuksen tai muutoksenhaun. Keskeyttäminen saa päättyä aikaisintaan 2 a artiklan 2 kohdassa ja 2 d artiklan 4 ja 5 kohdassa tarkoitetun odotusajan päättyessä.

4. Lukuun ottamatta 3 kohdassa ja 1 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja tapauksia muutoksenhakumenettelyjen ei tarvitse välttämättä johtaa niiden sopimuksentekomenettelyjen automaattiseen keskeyttämiseen, joita ne koskevat.

5. Jäsenvaltiot voivat säätää, että muutoksenhakumenettelystä vastaava elin voi ottaa huomioon kaikki väliaikaisten toimenpiteiden todennäköiset vaikutukset kaikkiin niihin etuihin, joille niistä saattaa aiheutua haittaa, sekä yleisen edun, ja päättää olla toteuttamatta näitä toimenpiteitä, jos niiden kielteiset seuraukset voisivat olla myönteisiä suuremmat.

Päätös olla toteuttamatta väliaikaisia toimenpiteitä ei rajoita niitä pyytävän oikeutta esittää muita vaatimuksia.

6. Jäsenvaltiot voivat säätää, että päätöksen lainvastaisuuteen perustuva vahingonkorvausvaade voidaan käsitellä vasta sen jälkeen, kun toimivaltainen elin on ensin kumonnut riitautetun päätöksen.

▼M2

7. Lukuun ottamatta 2 d–2 f artiklassa tarkoitettuja tapauksia tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen valtuuksien käytön vaikutukset hankintapäätöksestä johtuvaan sopimukseen on määriteltävä kansallisessa lainsäädännössä.

Lisäksi, paitsi jos päätös on kumottava ennen vahinkojen korvaamista, jäsenvaltio voi säätää, että sen jälkeen kun sopimus on tehty 1 artiklan 5 kohdan, tämän artiklan 3 kohdan tai 2 a–2 f artiklan mukaisesti, muutoksenhakumenettelystä vastaavan elimen toimivalta rajoittuu vahingonkorvausten määräämiseen niille, joiden etua virheellinen menettely on loukannut.

8. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että muutoksenhakumenettelystä vastaavien elinten päätökset voidaan panna täytäntöön tehokkaasti.

9. Kun muutoksenhakumenettelystä vastaavat muut kuin oikeusviranomaiset, niiden on aina perusteltava päätöksensä kirjallisesti. Tällaisessa tapauksessa on lisäksi säädettävä menettelyistä, joilla varmistetaan mahdollisuus saattaa muutoksenhakuelimen lainvastaisiksi väitetyt toimenpiteet tai sille annettujen toimivaltuuksien väitetyt väärinkäytökset tuomioistuimen tai muun sellaisen elimen tutkittaviksi, joka on perustamissopimuksen 234 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin ja riippumaton sekä hankintaviranomaisesta että muutoksenhakuelimestä.

Tällaisen riippumattoman elimen jäsenet nimitetään ja heidän toimikautensa päättyy nimittävän viranomaisen, toimikauden pituuden ja tehtävästä vapauttamisen osalta samoin edellytyksin kuin tuomioistuinten jäsenten. Ainakin riippumattoman elimen puheenjohtajan on täytettävä samat oikeudellista ja ammatillista pätevyyttä koskevat vaatimukset kuin tuomioistuimen jäsenten. Riippumattoman elimen on tehtävä päätöksensä noudattaen menettelyä, jossa molempia osapuolia kuullaan, ja näiden päätösten on oltava oikeudellisesti sitovia kunkin jäsenvaltion päättämällä tavalla.

2 a artikla

Odotusaika

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuilla henkilöillä on käytössä tarpeeksi aikaa hakea tehokkaasti muutosta hankintaviranomaisten hankintaa koskeviin päätöksiin, antamalla tarvittavat säännökset tämän artiklan 2 kohdassa sekä 2 c artiklassa vahvistettujen vähimmäisedellytysten mukaisesti.

2. Direktiivin 2004/18/EY soveltamisalaan kuuluvaa hankintaa koskevasta päätöksestä johtuvaa sopimusta ei saa tehdä ennen kuin vähintään 10 kalenteripäivää on kulunut sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintaa koskeva päätös on lähetetty asianomaisille tarjoajille ja ehdokkaille, kun käytetään telekopiota tai sähköistä muotoa, tai, kun käytetään muita viestintätapoja, vähintään 15 kalenteripäivää on kulunut sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintaa koskeva päätös on lähetetty asianomaisille tarjoajille ja ehdokkaille tai ennen kuin vähintään 10 kalenteripäivää on kulunut sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintaa koskeva päätös on vastaanotettu.

Tarjoajat on katsottava asianomaisiksi, jos tarjoajia ei ole vielä lopullisesti suljettu pois. Poissulkeminen on lopullista, jos siitä on ilmoitettu asianomaiselle tarjoajalle ja jos riippumaton muutoksenhakuelin on todennut poissulkemisen lailliseksi tai jos poissulkemiseen ei voida enää hakea muutosta.

Ehdokkaat on katsottava asianomaisiksi, ellei hankintaviranomainen ole antanut tietoa heidän ehdokkuutensa hylkäämisestä, ennen kuin tarjoajille on ilmoitettu hankintaa koskevasta päätöksestä.

Kullekin asianomaiselle tarjoajalle ja ehdokkaalle lähetettävässä ilmoituksessa hankintaa koskevasta päätöksestä on oltava liitteenä seuraavat:

▼M2

— yhteenveto direktiivin 2004/18/EY 41 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista perusteista, jollei mainitun direktiivin 41 artiklan 3 kohdan säännöksistä muuta johdu, ja

— tarkka selvästi ilmaistu odotusaika, jota sovelletaan niiden kansallisten säännösten mukaisesti, joilla tämä kohta saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä.

2 b artikla

Odotusaikaa koskevat poikkeukset

Jäsenvaltiot voivat säätää, että tämän direktiivin 2 a artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja määräaikoja ei sovelleta seuraavissa tapauksissa:

a) jos direktiivi 2004/18/EY ei edellytä hankintailmoituksen julkaisemista ennalta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*;

b) jos ainoa tämän direktiivin 2 a artiklan 2 kohdassa tarkoitettu asianomainen tarjoaja on se, jonka kanssa hankintasopimus tehdään, eikä asianomaisia ehdokkaita ole;

c) direktiivin 2004/18/EY 32 artiklassa tarkoitetuissa puitejärjestelyihin perustuvissa sopimuksissa ja mainitun direktiivin 33 artiklassa tarkoitetuissa dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvissa erityissopimuksissa.

Jos tähän poikkeukseen vedotaan, jäsenvaltioiden on varmistettava, että sopimus on tämän direktiivin 2 d ja 2 f artiklan mukaisesti pätemätön, jos:

— kyseessä on direktiivin 2004/18/EY 32 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan toisen luetelmakohdan tai 33 artiklan 5 tai 6 kohdan vastainen virheellinen menettely, ja

— sopimuksen arvon arvioidaan vastaavan direktiivin 2004/18/EY 7 artiklassa säädettyjä kynnysarvoja tai ylittävän ne.

2 c artikla

Muutoksenhakua koskevat määräajat

Jos jäsenvaltio säätää, että direktiivin 2004/18/EY soveltamisalaan kuuluvien sopimuksentekomenettelyjen yhteydessä tehtyihin tai niitä koskeviin hankintaviranomaisten päätöksiin on haettava muutosta tietyn määräajan kuluessa, kyseisen määräajan on oltava vähintään 10 kalenteripäivää sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintaviranomaisen päätös on lähetetty tarjoajalle tai ehdokkaalle, kun käytetään telekopiota tai sähköistä muotoa, tai, kun käytetään muita viestintätapoja, kyseisen määräajan on oltava joko vähintään 15 kalenteripäivää sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintaviranomaisen päätös on lähetetty tarjoajalle tai ehdokkaalle tai vähintään 10 kalenteripäivää sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintaviranomaisen päätös on vastaanotettu. Kullekin tarjoajalle tai ehdokkaalle lähetettävässä ilmoituksessa hankintaviranomaisen päätöksestä on oltava liitteenä yhteenveto asiaa koskevista perusteluista. Haettaessa muutosta tämän direktiivin 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin päätöksiin, joista ei ole tarpeen lähettää erityistä ilmoitusta, määräaika on vähintään 10 kalenteripäivää kulloinkin kyseessä olevan päätöksen julkaisemisesta.

2 d artikla

Pätemättömyys

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hankintaviranomaisesta riippumaton muutoksenhakuelin toteaa sopimuksen pätemättömäksi tai että sen pätemättömyys on tällaisen muutoksenhakuelimen päätöksen tulosta kaikissa seuraavissa tapauksissa:

▼M2

a) jos hankintaviranomainen on tehnyt sopimuksen julkaisematta ennalta hankintailmoitusta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, vaikkei tämä ole sallittua direktiivin 2004/18/EY mukaisesti;

b) jos kyseessä on tämän direktiivin 1 artiklan 5 kohdan, 2 artiklan 3 kohdan tai 2 a artiklan 2 kohdan vastainen virheellinen menettely, joka on estänyt muutosta hakevaa tarjoajaa käyttämästä sopimusta edeltäviä muutoksenhakukeinoja, jos tällaisen virheellisen menettelyn yhteydessä on tapahtunut myös direktiivin 2004/18/EY vastainen virheellinen menettely, joka on vaikuttanut muutoksenhakuun turvautuvan tarjoajan mahdollisuuksiin saada sopimus;

c) silloin kun kyseessä on tämän direktiivin 2 b artiklan c alakohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettu virheellinen menettely, jos jäsenvaltiot ovat vedonneet odotusaikaa koskevaan poikkeukseen puitejärjestelyyn tai dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvien hankintasopimusten osalta.

2. Pätemättömäksi todetusta sopimuksesta aiheutuvista seurauksista säädetään kansallisessa lainsäädännössä.

Kansallisessa lainsäädännössä voidaan säätää kaikkien sopimusvelvoitteiden taannehtivasta peruuntumisesta tai rajoittaa peruuntuminen koskemaan niitä velvoitteita, jotka edelleen olisi pantava täytäntöön. Jälkimmäisessä tapauksessa jäsenvaltioiden on säädettävä muiden 2 e artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen seuraamusten soveltamisesta.

3. Jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaisesta riippumattoman muutoksenhakuelimen ei tarvitse todeta sopimusta pätemättömäksi, vaikka sopimus on tehty lainvastaisesti 1 kohdassa tarkoitettujen perusteiden nojalla, jos muutoksenhakuelin toteaa kaikki olennaiset näkökohdat tutkittuaan, että sopimuksen vaikutukset olisi pidettävä voimassa yleiseen etuun liittyvistä pakottavista syistä. Tällöin jäsenvaltioiden on säädettävä 2 e artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista vaihtoehtoisista seuraamuksista, joita on sen sijaan sovellettava.

Sopimuksen pätevyyteen liittyviä taloudellisia etuja voidaan pitää pakottavina syinä vain, jos pätemättömyydellä olisi poikkeuksellisesti kohtuuttomat seuraukset.

Asianomaiseen sopimukseen suoraan yhteydessä olevat taloudelliset edut eivät kuitenkaan saa olla pakottavia syitä, jotka liittyvät yleiseen etuun. Sopimukseen suoraan liittyviä taloudellisia etuja ovat muun muassa sopimuksen täytäntöönpanon viivästymisestä aiheutuvat kulut, uuden hankintamenettelyn aloittamisesta aiheutuvat kulut, sopimuksen toteuttavan taloudellisen toimijan vaihtamisesta aiheutuvat kulut ja sopimuksen pätemättömäksi toteamisesta johtuvista oikeudellisista velvoitteista aiheutuvat kulut.

4. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että tämän artiklan 1 kohdan a alakohtaa ei sovelleta, jos

— hankintaviranomainen katsoo, että sopimuksen tekeminen ilman sitä koskevan hankintailmoituksen julkaisemista ennalta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* on sallittua direktiivin 2004/18/EY mukaisesti,

— hankintaviranomainen on tämän direktiivin 3 a artiklan mukaisesti julkaissut *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ilmoituksen, jossa se ilmaisee aikovansa tehdä sopimuksen, ja

— sopimusta ei ole tehty ennen kuin vähintään 10 kalenteripäivää on kulunut tämän ilmoituksen julkaisemispäivää seuraavasta päivästä.

5. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että tämän artiklan 1 kohdan c alakohtaa ei sovelleta, jos:

— hankintaviranomainen katsoo, että sopimus voidaan tehdä direktiivin 2004/18/EY 32 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan toisen luetelmakohdan tai 33 artiklan 5 ja 6 kohdan mukaisesti,

▼M2

— hankintaviranomainen on lähettänyt asianomaisille tarjoajille hankintaa koskevan päätöksen, jonka liitteenä on yhteenveto tämän direktiivin 2 a artiklan 2 kohdan neljännen alakohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitetuista perusteista, ja

— sopimusta ei ole tehty ennen kuin vähintään 10 kalenteripäivää on kulunut sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintaa koskeva päätös on lähetetty asianomaisille tarjoajille, kun käytetään telekopiota tai sähköistä muotoa, tai, kun käytetään muita viestintätapoja, joko vähintään 15 kalenteripäivää on kulunut sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintaa koskeva päätös on lähetetty asianomaisille tarjoajille tai vähintään 10 kalenteripäivää on kulunut sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintaa koskeva päätös on vastaanotettu.

2 e artikla

Tämän direktiivin rikkominen ja vaihtoehtoiset seuraamukset

1. Jos on kyseessä 1 artiklan 5 kohdan, 2 artiklan 3 kohdan tai 2 a artiklan 2 kohdan vastainen virheellinen menettely, joka ei kuulu 2 d artiklan 1 kohdan b alakohdan soveltamisalaan, jäsenvaltioiden on säädettävä pätemättömyydestä 2 d artiklan 1–3 kohdan mukaisesti tai vaihtoehtoisista seuraamuksista. Jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaisesta riippumattoman muutoksenhakuelimen on kaikki olennaiset näkökohdat arvioituaan päätettävä, onko sopimusta pidettävä pätemättömänä vai onko määrättävä vaihtoehtoisia seuraamuksia.

2. Vaihtoehtoisten seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Vaihtoehtoiset seuraamukset ovat

— seuraamusmaksun määrääminen hankintaviranomaiselle, tai

— sopimuksen voimassaoloajan lyhentäminen.

Jäsenvaltiot voivat antaa muutoksenhakuelimelle laajan harkintavallan ottaa huomioon kaikki asiaa koskevat seikat, myös virheellisen menettelyn vakavuus, hankintaviranomaisen menettelytapa ja 2 d artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, missä määrin sopimus on vielä voimassa.

Vahinkojen korvaaminen ei ole tässä kohdassa tarkoitettu asianmukainen seuraamus.

2 f artikla

Määräajat

1. Jäsenvaltiot voivat säätää, että 2 d artiklan 1 kohdan mukainen muutoksenhaku on tehtävä

a) ennen kuin vähintään 30 kalenteripäivää on kulunut sitä päivää seuraavasta päivästä, jona

— hankintaviranomainen on julkaissut ilmoituksen sopimuksen tekemisestä direktiivin 2004/18/EY 35 artiklan 4 kohdan sekä 36 ja 37 artiklan mukaisesti edellyttäen, että tässä ilmoituksessa on perustelut hankintaviranomaisen tekemälle päätökselle tehdä hankintasopimus ilman hankintailmoituksen julkaisemista ennalta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai

— hankintaviranomainen on ilmoittanut asianomaisille tarjoajille ja ehdokkaille sopimuksen tekemisestä, edellyttäen, että näissä tiedoissa on yhteenveto direktiivin 2004/18/EY 41 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista perusteista, jollei mainitun direktiivin 41 artiklan 3 kohdan säännöksistä muuta johdu. Tätä vaihtoehtoa sovelletaan myös tämän direktiivin 2 b artiklan c alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa;

▼M2

b) ja joka tapauksessa ennen kuin vähintään kuusi kuukautta on kulunut sopimuksen tekopäivää seuraavasta päivästä.

2. Kaikissa muissa tapauksissa 2 e artiklan 1 kohdan mukainen muutoksenhaku mukaan lukien muutoksenhaun määräajat määritetään kansallisessa lainsäädännössä, jollei 2 c artiklan säännöksistä muuta johdu.

3 artikla

Oikaisumenettely

1. Komissio voi aloittaa 2-5 kohdassa säädetyn menettelyn, jos se ennen sopimuksen tekemistä katsoo, että direktiivin 2004/18/EY soveltamisalaan kuuluvassa sopimuksentekomenettelyssä on vakavasti rikottu julkisia hankintoja koskevaa yhteisön oikeutta.

2. Komissio ilmoittaa asianomaiselle jäsenvaltiolle ne perusteet, joiden nojalla se katsoo, että säännöksiä on vakavasti rikottu, ja pyytää asiaan oikaisua asianmukaisella tavalla.

3. Jäsenvaltion on toimitettava komissiolle 21 kalenteripäivän kuluessa 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta:

a) vahvistus, että kyseinen virheellinen menettely on oikaistu; tai

b) perusteltu selvitys siitä, miksi oikaisua ei ole tehty; tai

c) ilmoitus, että sopimuksentekomenettely on keskeytetty joko hankintaviranomaisen omasta aloitteesta tai 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädettyjen valtuuksien nojalla.

4. Edellä 3 kohdan b alakohdan mukaisesti toimitettava perusteltu selvitys voi perustua muun muassa siihen, että virheelliseksi väitetty menettely on jo käsiteltävänä tuomioistuimessa tai muussa muutoksenhakumenettelyssä tai 2 artiklan 9 kohdassa tarkoitetun menettelyn alainen. Tällöin kyseisen jäsenvaltion on ilmoitettava menettelyn tuloksesta komissiolle niin pian kuin siitä saadaan tieto.

5. Jos on ilmoitettu sopimuksentekomenettelyn keskeyttämisestä 3 kohdan c alakohdan mukaisesti, jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle keskeytyksen päättämisestä tai uuden joko kokonaan tai osittain samaan asiaan liittyvän sopimuksentekomenettelyn aloittamisesta. Samalla ilmoituksella on vahvistettava, että virheelliseksi väitetty menettely on oikaistu, tai ilmoitukseen on sisällytettävä perusteltu selvitys siitä, miksi oikaisua ei ole tehty.

3 a artikla

Vapaaehtoista *ex ante* -avoimuutta koskevan ilmoituksen sisältö

Edellä olevan 2 d artiklan 4 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitetussa ilmoituksessa, jonka muodon komissio vahvistaa 3 b artiklan 2 kohdassa tarkoitetun neuvoa-antavan menettelyn mukaisesti, on oltava seuraavat tiedot:

a) hankintaviranomaisen nimi ja yhteystiedot;

b) kuvaus hankintasopimuksen kohteesta;

c) perustelut hankintaviranomaisen päätökselle tehdä hankintasopimus ilman hankintailmoituksen julkaisemista ennalta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*;

d) sen taloudellisen toimijan nimi ja yhteystiedot, jonka eduksi hankintaa koskeva päätös on tehty; sekä

e) tarvittaessa muut hankintaviranomaisen tarpeelliseksi katsomat tiedot.

▼M2

3 b artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa 26 päivänä heinäkuuta 1971 tehdyn neuvoston päätöksen 71/306/ETY ([1]) 1 artiklalla perustettu julkisia hankintoja käsittelevä neuvoa-antava komitea, jäljempänä ”komitea”.

2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY ([2]) 3 ja 7 artiklaa ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

4 artikla

Täytäntöönpano

1. Komissio voi pyytää jäsenvaltioita komiteaa kuullen toimittamaan sille tietoja kansallisten muutoksenhakumenettelyjen toiminnasta.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle vuosittain kaikki muutoksenhakuelintensä 2 d artiklan 3 kohdan mukaisesti tekemät päätökset perusteluineen.

4 a artikla

Uudelleentarkastelu

Komissio tarkastelee tämän direktiivin täytäntöönpanoa ja antaa kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle tämän direktiivin ja erityisesti vaihtoehtoisten seuraamusten ja määräaikojen tehokkuudesta viimeistään 20 päivänä joulukuuta 2012.

▼B

5 artikla

Jäsenvaltioiden on saatettava voimaan tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät toimenpiteet 1 päivään joulukuuta 1991 mennessä. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset kirjallisina komissiolle.

6 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

([1]) EYVL L 185, 16.8.1971, s. 15. Päätös sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 77/63/ETY (EYVL L 13, 15.1.1977, s. 15).

([2]) EYVL L 184, 17.7.1999, p. 23. Päätös sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2006/512/EY (EUVL L 200, 22.7.2006, s. 11).